

Crisi econòmica: Sortida ecosocial

Un grup de persones i organitzacions hem decidit ajuntar les nostres veus per demanar que les sortides econòmiques que es construeixin a partir de la crisi causada pel Covid-19 incorporin criteris ambientals i socials. Demanam una sortida ecosocial, d'acord amb les consideracions que a continuació exposem.

La nostra societat està transitant per una crisi sanitària sense precedents, que ha frenat quasi tota l'activitat humana a la major part del món. Ha tingut i encara té un alt cost en vides, s'han passat moments durs i s'han hagut d'abordar urgències complexes de gestionar.

A la banda positiva, el planeta ha tingut un respir. S'han aturat els avions, els grans vaixells i els cotxes, i ben prest han baixat els nivells de contaminació atmosfèrica. A la terra i al mar, s'han frenat els sorolls i la natura ha recuperat espai. Amb el ritme calmat, hem sentit els ocells des de casa i hem gaudit d'uns carrers molt amables en els primers passejos. Ens hem vist obligats a fer una pausa, tenir l'oportunitat de sentir el silenci, reflexionar i poder apreciar les coses que considerem importants i vitals.

Però tenim al davant el repte de tornar a posar en marxa la nostra societat, fins ara quasi totalment confinada, i volem ajuntar veus per demanar que, en l'economia que reiniciem, no tornem a cometre els mateixos errors que abans.

La situació de Menorca com a zona eminentment turística ens pot perjudicar en un context mundial on el moviment de persones es pot veure restringit durant mesos, no sabem fins quan. No és difícil suposar que, si venen turistes aquest any, serà en quantitats molt menors i amb estades més llargues. Aprofitem aquest moment per repensar el turisme que volem a l'illa.

Planifiquem la reconversió dels grans hotels construïts en els anys seixanta i setanta. S'hauria d'incentivar la reducció de volums i de nombre de places. S'haurien d'incorporar criteris de sostenibilitat en qüestions d'aigua, d'energia i de materials biodegradables en totes les intervencions que es facin en edificis.

També és el moment per intentar diversificar l'economia i deixar d'apostar-ho tot al turisme. Consideram que cal ajudar el sector agrari a una reconversió que diversifiqui la producció, fins ara molt orientada a la generació industrial de llet. Menorca necessita produir horta, fruita i carn amb garanties de qualitat nutricional i de respecte ambiental, per poder abastir el mercat local cada vegada més interessat en el producte de proximitat.

Hi ha la necessitat d'empreses que abordin el problema dels residus, per capturar plàstics al mar, per substituir els materials no biodegradables d'emprar i tirar, per aprofitar el biogàs de les granges o la biomassa de la jardineria. Calen empreses per a l'obtenció d'aigua per condensació, per fer una gestió forestal que generi combustible local, per a l'ús de l'hidrogen obtingut de fonts renovables com a vector energètic sostenible.

Necessitam posar en marxa iniciatives, públiques i privades, que dinamitzin una economia basada en la cultura, en l'arqueologia, la navegació a vela, la pared seca, les energies renovables... Hauríem de saber aprofitar l'aturada per a fer-nos més resilents i autosuficients.

Pensam que ve un temps on seria oportú preveure sistemes de formació que ajudin les moltes persones que quedaran sense treball a preparar-se per entrar en nous nínxols d'ocupació. La Universitat, la Formació Professional, el Parc BIT i les institucions públiques i privades, haurien de prospectar cap on dirigir ràpidament la formació, per donar resposta a les necessitats que es preveuen.

És hora també d'analitzar i planificar conceptes com la capacitat de càrrega. La nostra illa s'ha vist sotmesa a unes pressions enormes, de més de 200.000 persones a la vegada els darrers estius. Creim que el nou paradigma turístic ha de donar mostres d'excel·lència sanitària d'ara endavant, i això requereix preveure la massificació. Igual que s'ha hagut d'acabar posant una capacitat màxima d'acollida a les platges o als jocs des Pla, Menorca té també uns límits, en persones i vehicles, que ara podem definir de manera lògica.

Vivim a Menorca, estimam l'illa i la seva població. Necessitam l'activitat econòmica, i l'hem d'anar construint mirant d'evitar els errors que ja coneixíem del model anterior. Ja sabem que hi ha coses que no es decideixen aquí, però tenim consciència de viure en un paradís natural que volem conservar, gaudir i llegar a les generacions que venguin darrere, i per això volem que Menorca faci la seva contribució, cercant i mostrant nous camins.

Pensam que la salut hauria de ser un eix transversal, perquè mantenir un entorn sa és fonamental per evitar i poder fer front a les malalties. Treballar per reduir -ràpidament- les emissions de la central elèctrica, per aplicar polítiques de mobilitat ciutadana que apostin pels desplaçaments no motoritzats, per prioritzar l'agricultura sense tòxics, establir un màxim de vehicles a l'estiu (com es fa a Formentera), exigir vaixells que no usin fuels pesants, promocionar la gastronomia basada en dieta local equilibrada...

Hi ha un moviment ciutadà mundial que demana noves visions econòmiques que ofereixin un futur més sòlid per a tants de joves que no el tenen, que incorporin més solidaritat en la distribució dels beneficis, que no es basin en el trasllat a països sense drets ciutadans a la recerca de més guanys, que no incentivin l'abandonament prematur de la formació...

Hi ha molta gent que es mobilitza per demanar no continuar en camins errats davant reptes tan considerables com l'escalfament del planeta, la pèrdua de biodiversitat i la contaminació creixent. Hi ha prou instruments i convenis aprovats que ofereixen marcs per actuar: acords internacionals sobre el clima i la conservació de la Terra, directives europees sobre energia, aigua i contaminació, legislacions sobre canvi climàtic i sobre residus, declaracions d'emergència climàtica, la declaració de Reserva de Biosfera...

Feim una crida a la ciutadania a mobilitzar-se per demanar de manera visible una sortida ecosocial a la crisi econòmica que ara comença. Es requereix el suport tant de les organitzacions i col·lectius, com de la gent a nivell personal.

Convidam el món empresarial, la gent autònoma, les patronals, els sindicats, a unir-se a aquesta crida que vol economia, però més racional que abans.

Demanam a les institucions públiques que siguin sensibles a aquesta orientació, que siguin conseqüents amb els compromisos legislatius i que apliquin clàusules ambientals i socials tant als processos de contractació com a les línies d'ajuts, perquè ningú quedi abandonat i perquè no es perdi de vista la necessitat d'harmonitzar les nostres activitats amb l'illa i el planeta que ens acull.

Sumem-nos a la crida. Davant la crisi econòmica, sortida ecosocial.